

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8P/70/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324200787
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:8324200787.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa : A. B. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti matky : B. C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, E., o návrhu otca : A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, na zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Otec podal dňa 20.03.2024 na súd návrh, v ktorom žiadal, aby súd znížil výživné z jeho strany pre maloletého syna na minimálnu výšku.

2. Návrh odôvodnil tým, že s matkou maloletého syna nikdy neboli manželia, žili v pomere druh a družka. Na základe rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 6Pc/6/2020 bol maloletý zverený do starostlivosti matky a on bol zaviazaný platiť maloletému výživné vo výške 200,- eur mesačne. Z dôvodu znaleckého dokazovania otcovstva k maloletému vznikli trovy štátu a to vo výške 420,48 eur. Otcovstvo priznáva, nakoľko testy DNA preukázali zhodu na 99,99 %. Ďalej mu súd vyčíslil spätné výživné vo výške 2 829,58 eur. Svoj dlh chce riadne splatiť, avšak finančná situácia mu nedovoľuje uhradiť dlh v plnej výške. Preto prosí o stanovenie mesačných splátok. Od roku 2023 bol nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, jeho jediným príjmom boli aj sú dávky v hmotnej núdzi, ktoré poberá vo výške 85,- eur mesačne.

3. Na Okresnom súde Humenné sa dňa 24.04.2024 uskutočnilo informatívne stretnutie s matkou a kolíznym opatrovníkom, otec dieťaťa sa na stretnutie nedostavil a svoju neúčasť neospravedlnil. Matka na stretnutí uviedla, že otec povedal chlapcovi, že si privyrába na stavbách. Otec výživné neplatí, minulý mesiac poslal 20,- eur a tento mesiac 50,- eur. Inak otec nič nezaplatil ani dlh nebol uhradený a matke je vyplácané náhradné výživné. Matka so znížením výživného nesúhlasila. Otec je zdravý, môže sa zamestnať. Otec sa s chlapcom nestretáva. Matka pracuje ako operátor výroby v spoločnosti OLDRATI SLOVENSKO, s.r.o. Priemerne zarobí 600,- eur mesačne. Žije v byte s mamou, bratom. V domácnosti teda žije 6 osôb. Byt je vo vlastníctve matky. Matka prispieva svojej mame na domácnosť sumou 200,- eur mesačne, v čom je zahrnutý napr. výdavok na internet atď. Syn chodí na krúžok taekwondo, kde mesačný poplatok je 20,- eur. Teraz budú mať napríklad páskovanie, za ktoré platili zvlášť 35,- eur. Syn nemá zdravotné problémy, nenosí ani okuliare. Matka má so starostlivosťou o syna bežné náklady. Syn chodí do 5. ročníka na ZŠ Dargovských hrdinov. Matka dobíja chlapcovi kredit vo výške 10,- eur mesačne. Matka pravidelne kupuje synovi vitamín C, lieky však syn neužíva. Matka má náklady na maloletého napr. v škole na kultúrne akcie alebo výlety.

4. Zo správy úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce zo dňa 22.04.2024 bolo zistené, že dňa 17.04.2024 vykonali šetrenie v domácnosti otca na adrese G. XXX. V čase šetrenia sa na uvedenej adrese otec nezdržoval. Zanechali mu predvolanie na deň 19.04.2024 a zároveň aj telefonický kontakt na sociálneho pracovníka v prípade, ak by mu termín nevyhovoval, otec sa však na termín predvolania nedostavil a úrad telefonicky nekontaktoval.

5. Dňa 22.05.2024 sa na súde uskutočnilo ďalšie informatívne stretnutie s matkou a kolíznym opatrovníkom, ktorého sa otec opäť nezúčastnil. Kolízny opatrovník súdu uviedol, že sa snažil zistiť niečo o otcovi. Požiadali o spoluprácu ÚPSVaR Sobrance o prešetrenie pomerov na adrese G. XXX. Na tejto adrese otec nebol zastihnutý. Ďalej kontaktovali terénnych sociálnych pracovníkov v Úbreží, kde sociálna pracovníčka uviedla, že nemá žiadne informácie o otcovi a na adrese G. XXX býva pán, ktorý nie je v žiadnom príbuzenskom vzťahu s otcom a nežijú tam ani jeho príbuzní. Kolízny opatrovník kontaktoval terénnych sociálnych pracovníkov v Sobranciaci, nakoľko v rámci predchádzajúceho konania bola uvádzaná adresa otca C. XX, H., pričom pracovníčka zo Sobraniec povedala, že ide o menší rodinný dom, kde otec žije väčšinou v zimných mesiacoch. Otec cestuje do Anglicka, kde je prevažnú časť leta a v Anglicku robí na nejakej pásovej výrobe. Do Anglicka chodí otec aj so svojou družkou a jej deťmi. Na adrese C. XX, H. žije matka otca I. F., nar. XXXX spolu so svojim manželom a majú ešte 2 dcéry a 2 synov. Pravdepodobne je otec aj teraz v Anglicku, a preto sa nezúčastňuje týchto stretnutí. Kolízny opatrovník navrhol zamietnuť návrh na zníženie výživného. Matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloletého, maloletý má dobré výsledky v škole, vo voľnom čase navštevuje krúžok. Rozprával aj s maloletým, ktorý uviedol, že s otcom nie je v kontakte, videl ho asi keď mal 3 roky, od apríla ho otec začal kontaktovať prostredníctvom Messengeru, v apríli mu poslal 50,- eur na účet matky. Okrem toho nevie, či mama otec posielala nejaké peniaze, jemu neposlal nikdy nič a nedostal od neho žiadny darček k narodeninám či inému sviatku. Maloletý sa s otcom nestretáva vôbec, ale chcel by. Chce však, aby pri stretnutí bola prítomná aj mama, pretože sa bojí, že ho otec vezme do ČR. Dôvodom jeho obavy je to, že mu raz napísal, aby sa obliekol a išiel s ním vonku a že spolu odídu do ČR.

6. Na pojednávaní dňa 07.08.2024 sa otec maloletého dieťaťa nezúčastnil. Matka prítomná na pojednávaní so znížením výživného nesúhlasila. Uviedla, že otec si svoju vyživovaciu povinnosť neplní a ona poberá náhradné výživné.

7. Kolízny opatrovník na tom istom pojednávaní uviedol, že zníženie výživného nie je v záujme maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

9. Podľa § 62 odsek 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 odsek 4 a 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 65 odsek 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

12. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Podľa čl. 6, zák. č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhl.

16. Súd upozorňuje na slovné spojenie „v súčinnosti s účastníkmi konania“, ktoré vo vyššie uvedenej zásade konania upraveného CMP neznamena nič iné, než povinnosť účastníkov konania (s výnimkou maloletého dieťaťa) preukázať svoje tvrdenia dôkazmi, ktoré tieto účastníci konania dokážu zabezpečiť. Povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci aj bez dôkaznej aktivity plnoletého účastníka konania totiž končí tam, kde by sa táto povinnosť súdu mohla dostať do kolízie s oprávneným záujmom dieťaťa a právom účastníka na nestranný súd.

17. I keď si navonok povinnosť súdu vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhl, s princípom rovnosti účastníkov konania pred súdom a z toho plynúcim ich právom na nestranný súd vzájomne konkurujú, ľudské právo na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR premietnuté do základných princípov Civilného mimosporového poriadku v ustanovení čl. 2 ods. 1, je vyšším princípom a preto oprávnenie súdu vykonať aj dôkazy, ktoré (plnoletí) účastníci konania nenavrhl možno realizovať iba v rozsahu, v ktorom neohrozuje rámec vyššie uvedených hodnôt.

18. Súd síce aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania; ak je však účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme - bez ohľadu na záujem iných účastníkov konania. Súd nemôže nahrádzať dôkaznú aktivitu plnoletého účastníka, pokiaľ ten neposkytne súdu predpokladanú súčinnosť doložením listinných dôkazov preukazujúcich jeho tvrdenia - najmä ak záujem takéhoto účastníka je v rozpore so záujmom dieťaťa na čo najväčšom rozsahu vyživovacej povinnosti biologického rodiča voči nemu. Záujmom mal. dieťaťa o právach a povinnostiach ku ktorému súd konal je nesporne urýchlené rozhodnutie o vyživovacej povinnosti biologického rodiča voči nemu.

19. Základom pre rozhodnutie o návrhu na zmenu výživného je porovnanie pomerov, za ktorých bolo vydané posledné právoplatné rozhodnutie o výživnom, s pomermi v dobe rozhodovania súdu o návrhu na jeho zmenu, teda zistenie, či od poslednej úpravy výživného došlo k takej zmene pomerov, či už na strane rodičov alebo na strane maloletého dieťaťa, ktorá zmenu výživného odôvodňuje. Na strane detí za takéto podstatné zmeny pomerov treba považovať zvýšenie potrieb v súvislosti s pribúdajúcim vekom, ich fyzickým a duševným vyspíevaním, pokračujúcou školskou dochádzkou, či prípravou na budúce povolanie. U rodičov za takéto podstatné zmeny pomerov treba považovať rozšírenie alebo zúženie okruhu osôb, ktorým sú povinní poskytovať výživu a zvýšenie alebo odôvodnené zníženie príjmu.

20. Poskytovanie výživného je zákonnou povinnosťou, ktorej obsahom je zabezpečiť výživu alebo životné podmienky iným. Povinnosť zabezpečenia prostriedkov pre zdravý vývoj dieťaťa prináleží rodičom. Rodičia sú povinní poskytovať deťom nielen výživu v užšom zmysle slova (stravu), ale kryť aj náklady na všetky nevyhnutné životné potreby kultúrneho človeka.

21. Zníženia výživného sa môže povinný rodič domáhať, ak u neho nastane taká zmena pomerov, ktorá by mu znemožňovala platiť výživné v pôvodnej výške. Je nielen zákonnou, ale aj morálnou povinnosťou otca podieľať sa na všetkých nákladoch dieťaťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť a to tak, aby živobytie maloletého bolo zabezpečené na úrovni všetkých jeho odôvodnených potrieb. Výživné pre dieťa je prvoradé a má prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča.

22. Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. 6Pc/6/2020 zo dňa 11.09.2023 rozhodol tak, že A. F., nar. XX.XX.XXXX je otcom maloletého A. B. B., nar. XX.XX.XXXX, zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na jeho výživu sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na

nezaopatrené, nepĺnoleté dieťa s účinnosťou od 18.02.2020 do 31.12.2022 a sumou 200,- eur mesačne od 01.01.2023 do budúca.

23. Súd určil v konaní 6Pc/6/2020 výživné pre maloleté dieťa zo strany otca vo výške 200,-eur mesačne od 01.01.2023 do budúca, pretože v tomto konaní bolo preukázané, že otec sa zdržiava na území Veľkej Británie, kde pravdepodobne pracuje. Od tohto súdneho rozhodnutia prešlo len krátke časové obdobie (september 2023) a otec nepreukázal súdu takú zmenu v jeho pomeroch, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Naopak, kolízny opatrovník zistil od terénnych sociálnych pracovníkov v Sobranciach, nakoľko v rámci predchádzajúceho konania bola uvádzaná adresa otca C. XX, H., že otec žije najmä v zimných mesiacoch v Sobranciach a prevažnú časť leta je v Anglicku, kde pracuje. Do Anglicka cestuje otec aj so svojou družkou a jej deťmi. Ako vyplýva zo súdneho spisu sp. zn. 6Pc/6/2020, takýto život vedie otec už dlhodobo, takže od posledného rozhodnutia súdu o výživnom z jeho strany pre syna sa nič podstatné v jeho pomeroch nezmenilo. Ďalšia vyživovacia povinnosť mu nepribudla. Matka má okrem maloletého A. zákonnú vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom deťom. Na základe uvedených skutočností súd rozhodol na pojednávaní dňa 07.08.2024 tak, že návrh otca na zníženie výživného zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.